

Wiadomości krajowe.

— Ze Lwowa. —

Towarzystwo dobroczynności płci pięknej, chcąc wesprzyć cierpiącą ludzkość, zacięło się w wielki tydzień zbieraniem składek; starania onegoż pomysły uwiecznił skutek, gdyż uzyskana summa wyniosła ZR. 2280 kr. 8 w W.W., i takowa w równych częściach szpitalowi Siostr Miłosierdzia i Instytutowi ubogich oddaną została.

J.W. Hrabina Fresnel Matronka Jenerala inaszy i tymczasowego dowódcy w Galicyi i Lodomeryi i JO. Xiężna Poninśka przez udział w znaczney ilości do pomienionych składek i poświęcenie własnych osób ku zebraniu onych, na publiczne zasłużyły podziękowanie.

Rząd przyjemnego dopełnia obowiązku, kiedy tę szlachetną czynność publicznie ogłasza.

Wiadomości zagraniczne.

Brazylia i Portugalia.

Gazeta Lizbońska z d. 11go Marca umieściła rozkaz Królewski, który udzielony został wszystkim zagranicą będącym Portugalskim dyplomatycznym i konsularnym Ajentom. Rozkaz ten opiewa: Wspomnieni dyplomatyczni Ajenci i Konsulowie Portugalii, w przypadku zawinięcia okrętu iakiego z tak zwaną Brazyliańską banderą do kraiu, przy którym, albo w którym są zawierzytelnieni, mają niezwłocznie u władz tamtejszych upominać się o zakazanie używania takiej bandery, a w przypadku, gdyby ich wezwanie nie miało żadnych skutków, oświadczają się przeciw temu przędownie. Nakazuje się im oraz, ażeby o każdy okręt woienny zawieszony z wspomnioną banderą do którego z takich portów upominali się iak o niezaprzeczoną własność korony Portugalskiej.

Co się tyczyć Brazyliańskich handlowych okrętów Król Jegomość rozciągając oycowską opiekę tak na Portugalskich iak i na Brazyliańskich poddanych swoich, rozkazał, ażeby Portugalscy Konsulowie wspomnionym okrętom obu kraiów równą dawali opiekę i iednakie wyświadczeni usługi.

Chociaż rozporządzenie to (mówi Gazeta Lizbońska) zdaie się być w samej istocie tylko odwetem za nieprzyjaźń okazywaną w Rio-de-Janeiro Król Portugalskim okrętom, jest iednak pięknym dowodem dobroci i łaskowości Króla Jmci najwierniejszego dla swoich Brazyliańskich poddanych. Zyczyćby należało, ażeby te dobre ustanowy uturowały drogę do pojednania Państw obudwóch.

Hiszpania.

Gazeta Madrycka z d. 22go Marca umieściła następujący artykuł: Don Francoiszeb Nebot główny dowódzca Murcy doniosł Ministrowi morskiemu, że Francuzka fregatta Hermiona wracając z Algieru d. 15go t.m. zawinęła do Karthageny i że iey Kapitan de Buisson pisał następujący list do dowodzącego w Murcy Hrabiego Arbaud-Jouques: „Mości Hrabio, przybywam z Talonu, i w Algierze zarzuoiłem kotwicę. Donoszę WPanu przyjemną wiadomość, że Dey zawarł pokój z Hiszpanią, przyczyniłem się do tego ile możności. Kazałem oraz uwolnić 45ciu Hiszpanów poymanyh od Algierczyków. Wiozę ich z sobą. Król rozkazał wiadomość tę obwieścić powszechnie, ażeby handlowi zatamowanemu ruch nadadź.

Za zdaniem Rady Stanu rozporządził Król Jegomość, ażeby, w skutek zniweczenia wszystkich postanowień Stanów i prawo względem Majoratów przywrócone zostało iak było przed 7mym Marca 1820. Sprzedane dobra majoratów mają być niezwłocznie prawnym właścicielom przywrócone. Właściciele nie mogą wprawdzie upominać się o dochody, przez innych z dóbr takich pobierane, ale mogą żądać wynagrodzenia za szkody. Ci którzy pod niejążliwemi warunkami nabyli dobra majorackie, będą od tych wynagrodzeni, którzy onym je sprzedali. Jeżeli właściciel nie może powrócić kupicielowi wyliczoney za dobra Summy, nabywca dopóty będzie je posiadał, póki pieniądze swoich nie odbierze. Ale warunek ten nie tyczyć się bynajmniej iego Sukcessorów.

Woysku składającemu załogę Hawanny i innych mieysc warownych Kuby, a w czasie

powstania Amerykańskiego ciągle przychylnemu Hiszpanii Król nadał racyzł dla wyszczególnienia przydomk: »wiernego woyska« Office-rom tytuł »Dona i szlachectwo osobiste. Osadnicy wyszczególniający się z rojalistycznego sposobu myślenia otrzymają w nagrodę medal z napisem: »Król, wiernym wyspie Kuby.«

Donoszą z Madrytu pod d. 24tym Marca: »Jenerał Porucznik Hrabia Bourmont robił d. 21go Marca przegląd woyska zgromadzonego w Prado. Król zaszczycił go swoją przytomnością i względem wybornej postawy woyska powiedział Hrabieму Bourmont wiele pochlebnych wyrazów. Królowa i Xiążęta okazywali także radość z tego woyska. Przegląd ten zrobił wiele wrażenia na mieszkańcach Stolicy, tłumy ludu zapelniające wstępy do Prado kilkakrotnie dawały się słyszeć z okrzykami niech żyje Francya! niech żyje Król! Załoga Madrycka składa się z dwóch Szweyarskich batalionów gwardyi, pełniących służbę JKMości, z 9go i 10go pułku strzelców konnych i z dwóch kompanii artylerzystów.«

»Odiąż Króla Jegomości do Aranjuez inż z pewnością postanowiony iest na d. 27my. JKMość okazał życzenie swoje Hrabieму Bourmont, ażeby raczył towarzyszyć mu do tego miasta, gdzie dwa miesiące zabawi.«

Wielka Brytania i Irlandya.

Z powodu wniosku uczynionego niedawno w Parlamencie umieścić Goniec Londyński obszernie Król. rozporządzenie względem przyszłego postępowania z niewolnikami na Angielsko-zachodnio-Indyjskiej wyspie S. Tróycy. Królewski Proburator wyspy misnowany został tém rozporządzeniem obrońcą niewolników. Obowiązany iest pomagać im jeżeli zechcą się zenić, posiadać własność gruntową, albo wykupić się z niewoli. Mając za sobą zaświadczenie Xiędza, mogą niewolnicy murzyni i do przysięg przed sądem być przypuszczeni. Zbyteczne baranie niewolnika zakazano surowo. Gdy właściciel niewolników po dwa kroć takiego występku stanie się winnym, niewolnicy będą mu odebrani i nie będzie mógł więcej nabywać nowych. Takie samo rozporządzenie ogłoszono także dla wyspy S. Łucyi; spodziewają się, że dla Demerary i Tabago także same ogłoszone zostaną. — Rząd ma nadzieję, że gdy systemat ten okaże się użytecznym w osadach bezpośrednio Angielskiemu Rządowi podległych, przyjęty ón będzie i w tych, które mają zgromadzenia prawodawcze, mianowicie: w Jamaica i w Barbados.

Kommissarze, których Rząd wysłał do zachodnich Indyy dla rozpoznania stanu niewolników, przywieśli wiadomość, że w Jamaica zupełna spokojność panuje.

Na żądanie P. Plunkett czytano po raz drugi w Izbie Niższej d. 30go Marca prawo, na mocy którego wolno ma być Irlandzkim Katołikom równie iak i protestantom chować umarłych swoich na publicznych cmentarzach. — Kanclerz Izby skarbowey przełożył Izbie Niższej, ażeby cło nałożone na wełnę nie razem z końcem Czerwca, iak Rząd sobie życzył, ale powoli ustawało. — Badania pod północnym biegunem znowu na rozkaz Rządu przedsięwzięte będą. Kapitan Parry ma przez Lankasterską ciasninę szukać przeprawy do drogi Behrynga. Przeciwnie Kapitan Franklin przeprować się będzie do tejże drogi na zachod od nysioia rzeki Makenzie. Okręty na to przedsięwzięcie przeznaczone, mają być ile możności zastosowane do Klimatu i celowi odpowiedzające.

Goniec Angielski utrzymuje, że wiadomość iakoby Santa Fe de Bogota oświadczyła się za Krolem Ferdyuandem, iest białą niepodobną do prawdy.

Gazeta Sun donosi za rzecz pewną, że w Paryżu przyszła do skutku pożyczka dla Hiszpanii.

Hrabia Bathurst Minister osad żądał u silnie w Izbie Wyższej d. 31go Marca, ażeby po raz trzeci odczytane zostało prawo względem porównania handlu niewolnikami z rozbojnictwem morskiem. Zrobił uwagę, ile ważną iest rzeczą, ażeby prawo to przed rozwiązaniem Kongressu nadeszło do Washingtonu, ponieważ ugoda zawarta między Anglią a północną Ameryką powinna być potwierdzona przez Kongres, a jeżeliby potwierdzenie to teraz nie nastąpiło, potrzebaby czekać na nie aż do Listopada, gdy Kongres zgromadzi się powtórnie, przezco prawo to chybiłoby zamierzonego celu. Hrabia Grosvenor wspierał żądanie Ministra, nalegając, ażeby uszkę religijną gorliwiej wpaiano w niewolników. Życzeniem było Margrabiego Landsdown, do ugody zawartej między Anglią i Stanami Zjednoczonemi zrobić ieszcze szerególny dodatek, obowiązujący uroczyście oba Mocarstwa do użycia wszelkich środków, a to, aby nakłonić inne chrześcijańskie Mocarstwa, do zrobienia względem niewolników takich samych iak i wspomniane Państwo postanowien: iedném słowem każdego, kto się będzie trudnił handlem niewolnikami uznać za nieprzyjaciela rodzaju ludz-

kiego. Margrabia wspomniał przytém za przykład o Angielskim Jenerale Grant, który w układach z Xiążętami Arabskimi, położył za pierwszy warunek: niebrać żadnego człowieka w niewolę iskiegokolwiek byłby ón narodu, lub Religii. Minister odpowiedział na to: W wspomnionéy ugodzie między Anglii i Stanami Zjednoczonymi zawartéy, jest wyraźne wezwanie do wszystkich obcych Mocarstw, zachęcające ich także do zniesienia handlu niewolnikami. — Po tych rozprawach odczytano wniosek do prawa po raz trzeci, poczem także i w Izbie Wyższéy został przyjęty.

Francya.

Na wspomnioném już posiedzeniu Izby Deputowanych z d. 27. Marca w tym ieszcze sposobie obwiniał P. Dudon P. Benjamina Constant: »P. Benjamin Constant należał od r. 1796 do r. 1798 do podstępnych przez Dyrektoryat sprzedarzy, a w dokumencie na sprzedaż pewnéy wioski, z roku 1796 znajdujemy: »Benjamin Constant Margrabia de »Rebecque, rodem Szwaycar, przybył i t. d.« — P. B. Constant odpowiedział: »Dokument ten jest z roku 1795, właśnie, gdym powrócił ze Szwaycaryi, a Sądy nie uznały mnie ieszcze za Francuza, co dopiero nastąpiło r. 1796. Ażebym był za takowego uważany kupilem sobie majątność w Herivaux; lecz tytuł Margrabiego jest fałszywem. Nigdy do żadnego podstępnego kupna nie należałem, P. Dudon wie o tém zapewne bardzo dobrze, bo któż w tym rodzaju kupna nad niego biegleszy? Nigdy nie byłem liczony do owych słusznie pogardzonych ludzi, którzy na urzędach swoich haniebnym trudnili się handlem, a przy interessach kraju starali się zzbogacić. Nie liczono mnie do owych ludzi, których ten sam Rząd, co ich misnował, zmuszony był oddać, bez sprawdzenia rachunków i s («Brawo! brawo!» zawołano na lewéy stronie, Wielkie poruszenie w zgromadzeniu.) P. Dudon rzekł: »Nie wiem, czyli P. Constant chce mnie oskarżać, oświadczam atoli, że w piastowaniu przezemnie urzędów nie mam sobie nic do zarzucenia i tak dobrą obdarzony iestem pamięcią, żem gotów zdać rachunek tak z centymów, jak z milionów.« — Przytoczył potém kilka przykładów, dowodząc, że P. Constant chce zasiedać w Izbie potrzebuie koniecznie listu unarodowienia; kiedy oświadcza: »iż kupił sobie majątność dla upoważnienia swego obywatelstwa«, zatem unarodowienie oycy nie było dostateczném. Gdyby jednak Izba innego była zdania, ieszcze iedną ma iéy uczynić uwagę:

P. Benjamin Constant nie opłaca tyle podatków, ile Deputowany opłacać winien..... Oppozycya wołała na niego: »Znowu zarzuty, których nie będzie mógł dowieść. P. Dudon obiecał późniéy złożyć dowody. Jenerał Foy wstąpił na mównicę i raz ieszcze stawil wraz wszystkie dowody, okazujuce, że P. Benjamin Constant, którego matka była także Francuzką, iest Francuzkim obywatelem. P. Piet uczynil wnioski, by sprawę tę raz ieszcze odesłano do 8go bióra, które o tém da zdanie swoje Izbie, gdy się ta uporządkuje. P. de Labourdonnaye żądał, aby sprawę poruczono Kommissji złożonéy ze wszystkich biór dziwieńcin. Oba wnioski przyjęto. — Zezwolono potém i na resztę wyborów Dep. Sekwany, przy którém sposobności oświadczył P. Mechin, że przeloży Izbie listy okólne wielu Prefektów, uwłóczące wolności wyborów i dowody innych ieszcze zabiegów przy wyborach, a to w celu, ażeby wglądnióno w te nadużycia, iezeli żądanie iego sprawiedliwe. (Szemranie.) Gdy Minister Spraw Wewnętrznych zrobił uwagę, że i liberaliści rozsyłali okólne listy, a nawet i P. Mechin, odpowiedział tenże: »Nie mógłem użyć ani grózb, ani przyrzeczeń, przeciwnie, obrany zostałem mimo usiłowań Władz Rządowych, o iakże pięknie być takim sposobem Deputowanym kraju swiego!« (Mocne szemranie z prawém strony.) Odłożono posiedzenie Izby na d. 29. Marca. — Dnia 29go przyjęto wielu Deputowanych, co im dotąd zwlekano. Zdawca sprawy dziewiątego bióra ebiawił zdanie swoje, że można przyjąć Deputowanych, których prawność pod rozważę do bióra iego odesłano. Potém odczytał Prezydent nadesłane mu doniesienie Izby Parów o iéy ustaleniu się na roku 1824. — P. Benjamina Constant nie było na tém posiedzeniu.

Na posiedzeniu z dnia 30. Marca przystąpiono, iak już wspomnieliśmy, do wyboru Wice-Prezydentów. Wybór padł na PP. Martignac, de Vanblanc, de Bonville i de Labourdonnaye. Przystąpiono także do wyboru Sekretarzów, co atoli ukończono dopiero na następném posiedzeniu, to iest, d. 31. Marca. Obranemi zaś są Deputowani: Syrieys de Marinhae, de Berbis, de Blangy i Caupigny. — Na témże samém posiedzeniu doniesiono Izbie, że z kandydatów na godność Prezydenta Król Jmó i tą razę, iak już przez lat kilka mianował raczył Prezydentem P. Ravez, który ieszcze na tém samém posiedzeniu zajął miejsce swoje. — O uznaniu P. Benj. Constant nie było mowy na trzech ostatnich posiedzeniach. — Izba ukończywszy wybór Se-

krętarzów oświadczyła, że już jest ustaloną i zawiadomiła o tem Izbę Parów. Późem ię Członkowie udali się do biur dla mianowania Komisysy do ułożenia dzięczynnego adresu (umieszczonego w przeszłym Numerze Gaz. nasz.), tudzież Komisysy dla prosb i obrachunków. Członkami pierwszemy mianowani zostali PP. Vaublanc, Cbifflet, de Bouville, de Frenilly, Bonnet, de Martignac, de Sallaberry, Clauzel de Coussergues i Józef Beauvoir. Podług prawa Prezydent będzie także należał do obrad tę Komisysy. Po utworzeniu Komisysy przystąpiła Izba na publicznym posiedzeniu do wyboru pięciu handydatów, z których Król będzie dwóch Kwestorów mianował. Wybrano PP. Garnier-Defongerais, Dubruel, Lapasture, Barthe-Labastide i Dugas de Varennes. Ponieważ miejsce Kwestora (do którego należy mieć bacność na pałac posiedzeń i archiwa, dozorować nad służbą gonów i odzwiernych) przynosi 25,000 franków rocznego dochodu, wielu ubiegało się o te miejsca, gdy postawiono urnę do głosowania. Czteryliberaliści przytomni na tem posiedzeniu: PP. Foy, Mechin, Thiars i Royer-Collard, nie chcieli należeć do obrad.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych d. 5. Kwietnia przelożył Minister Skarbu następujący wniosek do prawa tyczący się zmniejszenia prowizyy od kapitałów opłcających 5 procent:

»Upoważniony jest Minister Skarbu na miejsce pięcioprocentowych od Rządu zakwaterowanych prowizyy wprowadzić trzyprocentowe, czy to przez zamianę pięcioprocentowych na trzyprocentowe, lub przez zapłcenie pięćprocentowych za pomocą przedaży trzechprocentowych.«

»Finansowe to działanie tak dalece tylko będzie miasto miejsce, jak dalece«

»1) Właścicielom kapitałów pięć od sta przynoszących zostawia wybór między umorzeniem ich nominalnego kapitału, lub zamianą na prowizyy trzech od sta podług kursu 75 fraas;«

»2) jeśli się okaże pewny skutek z zmniejszenia o piątą część prowizyy zamienionych, lub wyplaconych.«

»3) Skarb będzie korzystał z tego pomniejszenia procentów nayożnię od d. 1. Stycznia 1826.«

»Na następnym posiedzeniu Izby przeloży

Minister Skarbu obszerny wykaz, czyli rachunki tych działań finansowych.«

Ministryum miało d. 5. Kwietnia przelożyć Izbie następujące sztery wnioski do prawa: 1) o przyszłym siedmioletniem trwaniu Izby; 2) zaległych rachunkach z r. 1822; 3) budżet przychodów i wydatków Państwa na r. 1825; 4) wniosek względem zmniejszenia prowizyy płaconych od długu Stanu. — Prawo o wynagrodzeniu wychodców przelożone będzie Izbie dopiero po ukończeniu obrad względem pomniejszenia procentów.

Donoszą ze Strasburga pod d. 4. b. m.: »Dzisiaj odebrano wiadomość, że P. Es-mangot, Prefekt Departamentu Manchi, mianowany został Prefektem Niższego Renu na miejsce Margrabiego de Vautchier, który, jak wiadomo, został po Radcy Stanu St. Cricq, głównym Dyrektorem cla Francuzkiego.«

Królestwo Polskie.

Dnia 29. Marca odbyło się w sali głównego ratuszu Zgromadzenie polityczne Cirkulu V. miasta stołecznego Warszawy pod łaską Marszałkowską JW. Józefa Brinkena. Assessorami byli WW. Franc. Wołowski i Łukasz Piotrowski, a Sekretarzem Józef Kapliński, który na Radcę Województwa obranym został.«

Na zgromadzeniu polit: Powiatów Wieluńskiego, Częstochowskiego i Ostrzechowskiego, odbytym d. 4. Marca w Wieluniu pod łaską JW. Kaspra Tarzałowskiego, Nad-Dzierżawcy Ekonomii Rządowej Krzepickiej, Deputowanym tenże Marszałek obranym został. Assessorami byli W. JXX Alexy Chmielewski, Rektor szkół Piarskich i Izydor Skalski, a Sekretarzem W. Jan Muszyński.

D. 8. Marca na Seymiku Szlacheckim Powiatu Czerskiego odbytym pod łaską Marszałk: JW. Winc: Dobineckiego b: Podpułk: obrany Postem tenże Marszałek, a Radcami Obywat: JW. Ant: Swidziński i Wale: Szymanowski. Assessorami byli JW. Fran: Komirowski Sedzia Pokoju i Winc: Pruszkowski b: Prezes. Sekretarzem And: Ostrowski Podsedek. — D. 26. Lut. w Rawie na Seymiku Szl: pod łaską JW. Stan: Lipskiego Sęd: Pok: na Członków Rady Obyw: obrani WW. Jak: Ohecki i Kazm: Bogatho. Assessorami byli WW. Felix Kurzewski i Fid: Bębnowski, a Sekretarzem Bonifacy Grotowski.